

УДК 336.71

АНАЛІЗ КАПІТАЛІЗАЦІЇ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДСТАВІ КЛАСТЕРНОГО МЕТОДУ

Н. Пайтра

Львівський національний університет імені Івана Франка

У статті проведено поділ банків на кластери на підставі показника мультиплікатора статутного капіталу та виявлено спільні характеристики, що притаманні банкам, що належать до окремих кластерів. Також запропоновано рекомендації для кожного з кластерів банків для удосконалення їхньої діяльності.

Ключові слова: мультиплікатор, кластери, рентабельність, нестандартна заборгованість.

Банківська система є сукупністю установ, що характеризуються різними розмірами, географічними розташуваннями, наявними клієнтами і різноманітністю послуг. Проте, якщо прокласифікувати банки за якісними критеріями, то виявиться, що вони пов'язані між собою і можуть бути об'єднані у декілька стабільних груп з однаковими параметрами діяльності, і різниця між цими групами є суттєвою. Застосування такого групування відбувається на підставі кластерів.

Термін "cluster" (англ.) перекладається гроно, букет або як група, скупчення, зосередження. Як математичний термін кластер передбачає близьке розташування логічно пов'язаних об'єктів у межах однієї області.

Логіка застосування кластерів для аналізу банківської системи полягає у виділенні установ, для яких можна використовувати однакові методи регулювання та аналізу, застосування критеріїв діяльності та визначення пріоритетів. Тому на підставі проведеного кластерного аналізу ми зможемо побачити якість банківської системи через оцінку розташування банків у певних групах та їх переміщення протягом терміну, що аналізується. Для центрального банку такі групи будуть основою для визначення рекомендацій щодо покращення якості капіталу та його зростання для підвищення конкурентоспроможності системи загалом, та конкретних банків зокрема. Крім того, визначення групи банків з найгіршими показниками буде критерієм для здійснення посиленого нагляду за ними та можливого застосування адміністративних заходів впливу. Для конкретного банку з'ясування своєї позиції у відповідному кластері дозволить не лише визначити установи з аналогічними перевагами та недоліками, а отже скористатися їхнім досвідом діяльності для усунення певних власних диспропорцій, але й поставити

мету у вигляді переходу до іншого кластера, отже досягнення певних якісних показників діяльності.

Використання позиціонування банку у певному кластері як додаткового джерела інформації про його капіталізацію можливе і для клієнтів, оскільки вибір банку має ґрунтуватися в першу чергу на його надійності, а отже вибір певної групи визначить не лише забезпеченість страховими ресурсами (власним капіталом) банку, але й відповідний рівень ризику та рентабельності, який влаштовує потенційного контрагента.

Групування банків має бути здійснене за логічно обґрунтованою системою показників, оскільки залежно від їх вибору можливі різні комбінації банків у різній кількості кластерів. Звичайно, в межах кожного з основних кластерів можна визначати менші групи залежно від інших чинників, проте це не змінює тісноти зв'язку у групі за першочерговими критеріями, а лише визначає додаткові характеристики.

Для аналізу капіталізації банківської системи вважаємо за потрібне використати, в першу чергу, мультиплікатор акціонерного капіталу ($M_{ак}$) [1, ст. 29]:

$$M_{ак} = \frac{\text{підсумок балансу}}{\text{розмір статутного капіталу}} \quad (1)$$

Даний показник визначає рівень забезпечення банку статутним капіталом, тому чи більшим є показник мультиплікатора, тим більшим є рівень ризику діяльності та вірогідність втрат. Підсумок балансу чи обсяг активу в чисельнику визначає об'єкт страхування для капіталу, оскільки рівень ризику банку визначається обсягом активних операцій.

Для змістовного доповнення мультиплікатора акціонерного капіталу розрахуємо показник якісного складу власного капіталу ($Y_{вк}$):

$$Y_{вк} = \frac{\text{статутний капітал}}{\text{власний капітал}} \quad (2)$$

Варто зазначити, що ділення статутного капіталу на власний визначає якісний показник страхового буферу банку без врахування можливих маніпуляцій та фіктивно нарашених складових, на використання яких Національний банк накладає обмеження.

Наступним критерієм розподілу банківських установ на кластери ми використовуємо рентабельність власного капіталу ($P_{вк}$):

$$P_{вк} = \frac{\text{чистий прибуток/збиток}}{\text{власний капітал}} \quad (3)$$

Використання цього показника обґрунтуємо тим, що кожен банк як комерційна структура має на меті отримання прибутку, а цей критерій є чи не найважливішим в економічному аналізі. Наголошуємо і на іншому висновку, який можна зробити на підставі показника рентабельності капіталу, – у випадку отримання збитку ми розраховуємо його частку, що може бути покрита за рахунок власного капіталу, та резерв міцності, що залишається в банку.

Ще один критерій, що використовується нами для характеристики утворених кластерів, – це коефіцієнт якості кредитного портфеля банків ($K_{кз}$):

$$K_{\text{нз}} = \frac{\text{сформовані за кредитними операціями резерви}}{\text{кредити, що надані}} \quad (4)$$

Оскільки власний капітал включає частину резервів, що створюються для покриття кредитного ризику, а непокрита його частина оплачується з прибутку або, за його відсутності, з власного капіталу, то розрахунок коефіцієнта якості кредитного портфеля показує додатковий тиск, що створюється на власний капітал, а отже на діяльність банку загалом. Саме тому в сучасних умовах яскраво проявилася захисна функція власного капіталу. Згаданий показник, крім того, виражає також додаткові витрати, що несуть банки в обслуговуванні кредитів, та відповідно відсоток зменшення маржі та зростаючий ризик, які повинні покриватися за рахунок збільшення вартості кредитів. Таким чином і виникає "замкнуте коло" кредитування, коли через зростання неповернених кредитів, збільшується вартість нових, що в свою чергу знижує попит на кредитні ресурси, нестача яких не дозволяє повертати попередньо отримані. Подолання таких закономірностей в майбутньому відбудеться з поступовим зниженням вартості ресурсів, але буде можливим лише за більш жорсткої політики відбору позичальників та підвищення надійності покриття ризиків за рахунок власного капіталу.

Комплекс запропонованих показників дозволяє виявити чіткі тенденції лише у динаміці, тому вважаємо за доцільне провести аналіз за 2004-2008 роки. При цьому для характеристики показників у кластерах використаємо показники середньої арифметичної для сукупності ($\bar{x}$) і стандартного квадратичного відхилення (σ):

$$\sigma = \sqrt{\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2}, \quad (5)$$

$$\bar{x} = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N x_i. \quad (6)$$

де N – кількість банків у кластері;

x_i – значення показника для відповідного банку.

Розрахунок середніх дозволить нам оцінити орієнтири групи, а середнього квадратичного відхилення – побачити можливе коливання показника x у групі, тобто ризик відхилення показника до крайніх точок як додатніх, так і від'ємних. Значна варіація показника негативно характеризує сукупність.

Для об'єднання банків у кластери ми використовуємо графічний метод, що дозволяє нам побачити чіткі розриви між групами банків та за допомогою детермінації між показниками співвідношення статутного капіталу та пасиву (показника вірогідності апроксимації – R^2) цих груп підтвердити здійснений розподіл.

На підставі рис.1 бачимо можливість розподілу банків на три кластери, до першого увійдуть банки з розміром мультиплікатора більше сорока, до другого – більше десяти, а всі інші відповідно до третього. При цьому кількість банків у

першому кластері найменша – п'ять, кількість банків у другому зростає – сорок два, а найбільше банків належить до третього кластера – сто тринадцять.

Тепер перевіримо наявність детермінації у кожному з кластерів (рис. 2 –4). Додатковими критеріями, що допоможуть нам підтвердити наявність

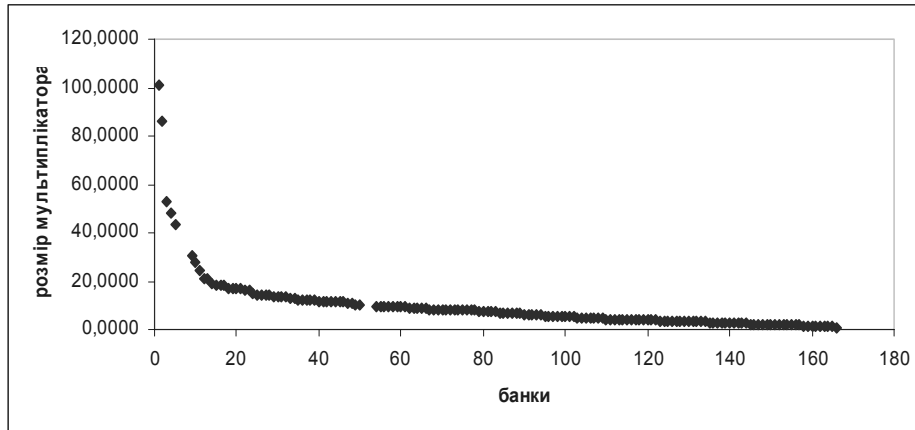

Рис. 1. Показники мультиплікатора банківської системи на 1.01.2005

суттєвої різниці між утвореними кластерами, будуть різні рівняння залежностей, що будуть побудовані. Для симетричності отриманих результатів ми використовуємо для кожної залежності лінійну функцію.

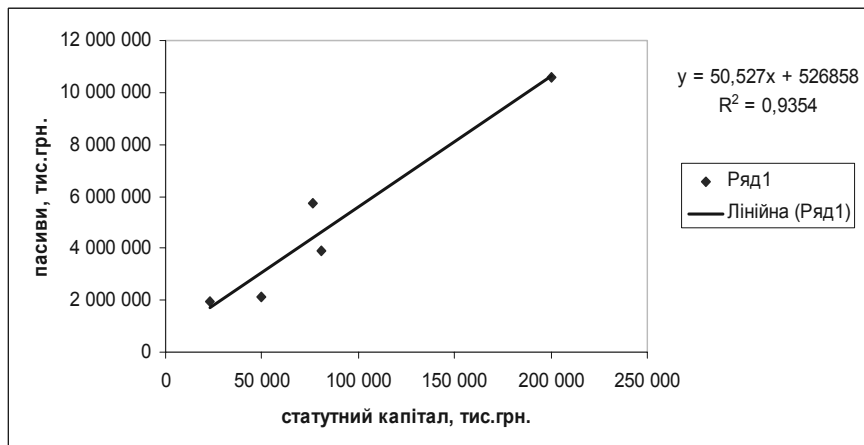

Рис. 2. Залежність пасиву від статутного капіталу у 1 кластері (на 1.01.05)

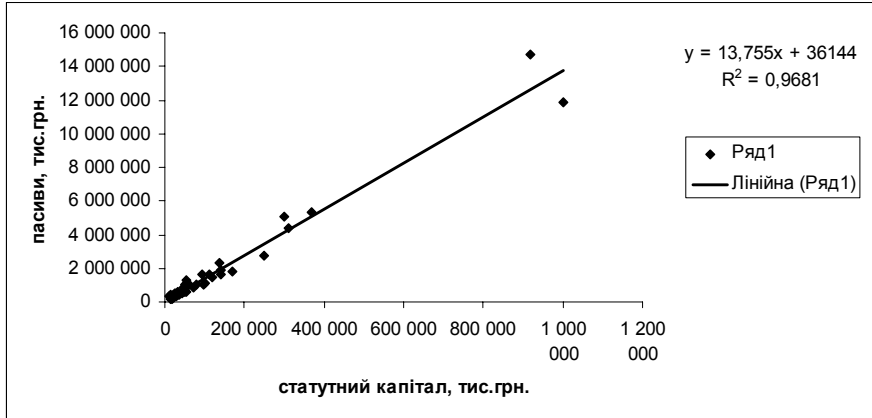

Рис. 3. Залежність пасиву від статутного капіталу у 2 кластері (на 1.01.05)

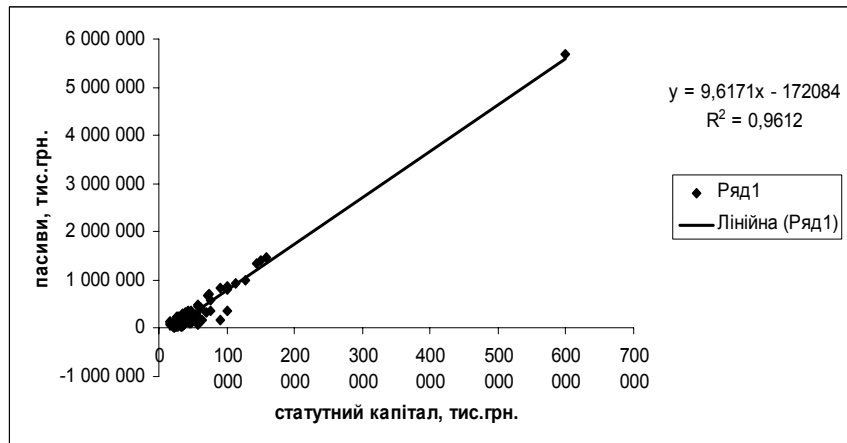

Рис. 4. Залежність пасиву від статутного капіталу у 3 кластері (на 1.01.05)

Як бачимо з рисунків, достовірність зв'язку в кластерах є значною (більше 0,9), а залежності описуються різними рівняннями (для першого кластера змінна приросту при x – п'ятдесят, для другого – тринадцять, для третього – дев'ять), тому розрахуємо інші описані показники (табл. 1).

Отримані результати показують нам наявність суттєвої різниці у показниках, що характеризують банки у різних кластерах.

Станом на 1.01.2006 рис.5 підтверджує необхідність виділення трьох кластерів (у першому розмір мультиплікатора перевищує 30, у другому – 10, всі інші належать до третього) та значну достовірність зв'язку у кожному з них (рис. 6-8).

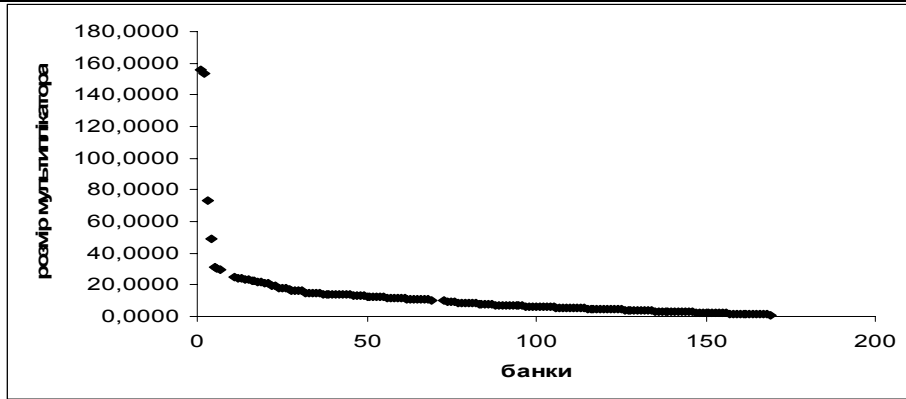

Рис. 5. Показники мультиплікатора банківської системи на 1.01.2006 р.

Таблиця 1

Результати кластеризації на 1.01.2005

Група 2004	Кількість банків в групі	Граничні межі групи за $M_{ак}$	$Y_{вк}$		$P_{вк}$		$K_{нз}$	
			$\bar{X}$	σ	$\bar{X}$	σ	$\bar{X}$	σ
1	5	43-100	0,1661	0,1020	0,1154	0,0619	0,0397	0,0188
2	42	10-30	0,5907	0,1870	0,0942	0,0529	0,0632	0,0529
3	113	1-9	0,7680	0,3703	0,0019	0,4658	0,0686	0,0746

Примітка: розраховано автором на підставі даних НБУ

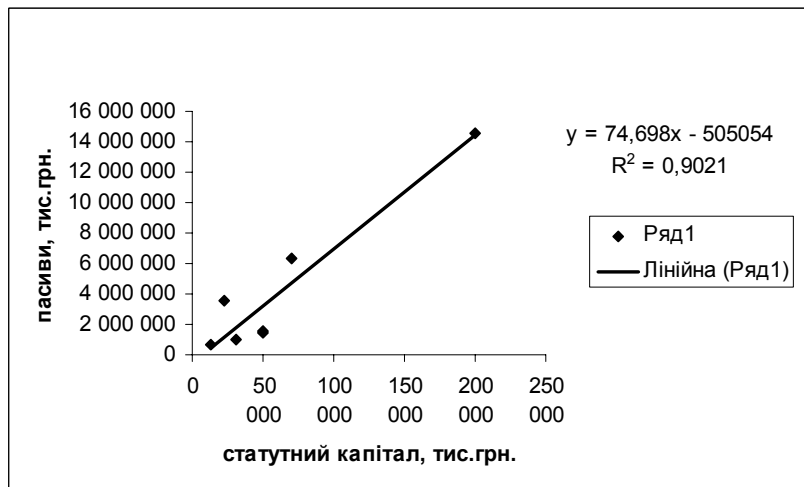

Рис. 6. Залежність пасиву від статутного капіталу у 1 кластері (на 1.01.06)

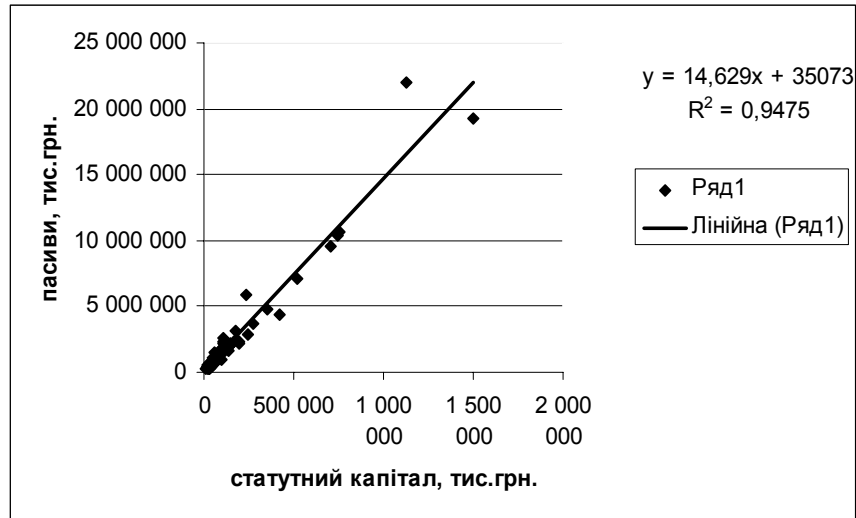

Рис. 7. Залежність пасиву від статутного капіталу у 2 кластері (на 1.01.06)

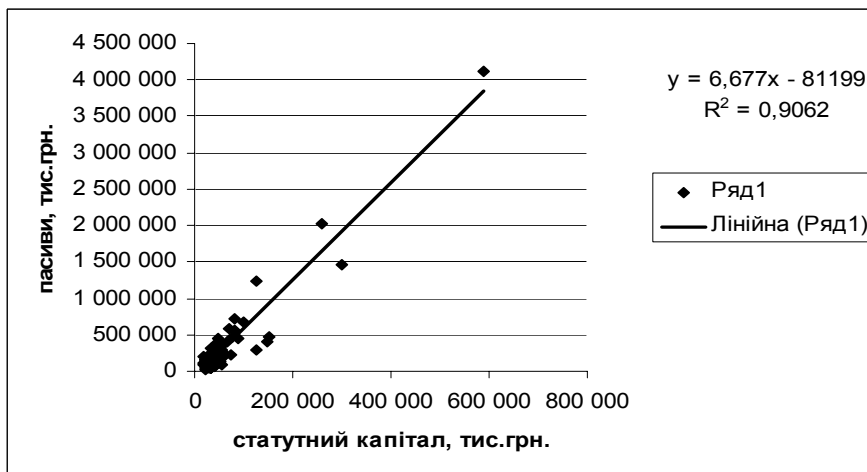

Рис.8. Залежність пасиву від статутного капіталу у 3 кластері (на 1.01.06)

Бачимо також різницю у змінних приросту лінійних залежностей між кластерами та умовну схожість їх з тими, які отримані за 2004 рік, а саме сімдесят п'ять для першого кластера, чотирнадцять – для другого та шість – для третього.

Щодо середніх показників за кластерами (таблиця 2), то отримані незначні коливання в межах 2% щодо якості капіталу, відбувся ріст показника рентабельності у першому кластері та коливання в межах 1% у бік зменшення коефіцієнта якості кредитивного портфеля у першому та другому кластерах. Проте загальні тенденції попереднього року збережені.

Результати кластеризації на 1.01.06

Група 2005	Кількість банків в групі	Граничні межі групи за $M_{ак}$	$Y_{вк}$		$R_{вк}$		$K_{нз}$	
			$\bar{x}$	σ	$\bar{x}$	σ	$\bar{x}$	σ
1	7	30-155	0,1824	0,1208	0,15	0,098	0,028	0,014
2	59	10-24	0,6065	0,1784	0,096	0,069	0,048	0,035
3	97	1-9	0,8383	0,3864	0,017	0,386	0,064	0,057

Примітка: розраховано автором на підставі опрацьованих даних (Додаток Л)

Зберігається необхідність поділу на три кластери і станом на 1.01.2007 р. (рис.9). Розподіл банків між кластерами відбувся таким чином: до першого належать п'ять банків, до другого – шістдесят шість та до третього – дев'яносто вісім банків.

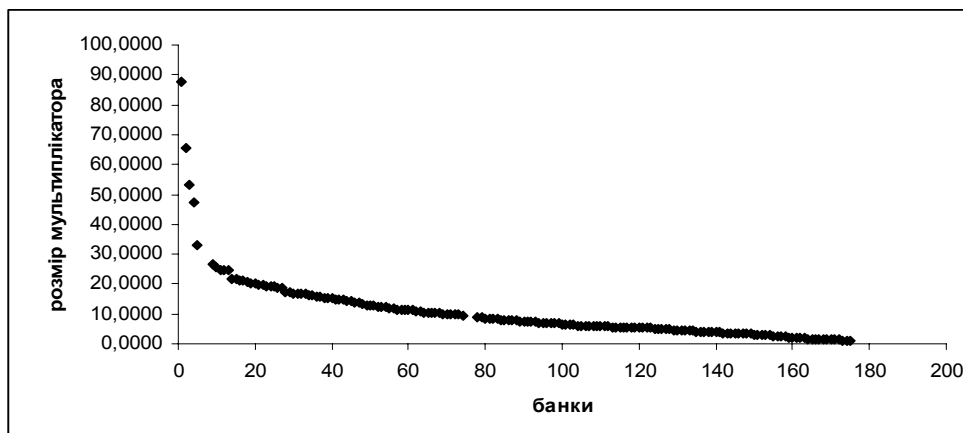

Рис. 9. Показники мультиплікатора банківської системи на 1.01.2007

Продовжуємо спостерігати високий коефіцієнт детермінації у кластерах (більше 0,9) та повернення до змінних приросту лінійних залежностей, що були характерні для 2004 року (перший кластер – п'ятдесят один, другий – чотирнадцять, третій – дев'ять) (рис. 10-12).

Середні дані, що описують 2006 рік, симетричні з показниками попереднього року щодо якості капіталу, відбувся ріст рентабельності третього кластера та зниження рентабельності першого до показника 2004 року; незмінні показники якості кредитного портфеля у другому та третьому кластерах, проте зріс показник ризику для першого кластера, знову ж таки до показника 2004 року (таблиця 3).

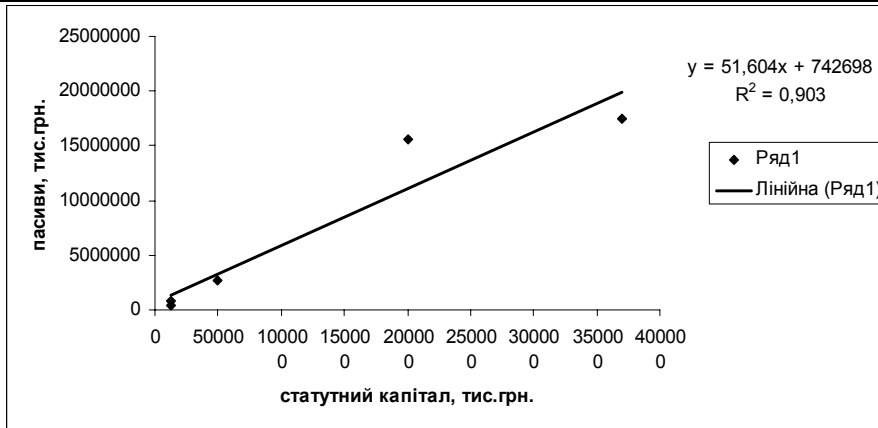

Рис.10.Залежність пасиву від статутного капіталу у 1 кластері (на 1.01.07)

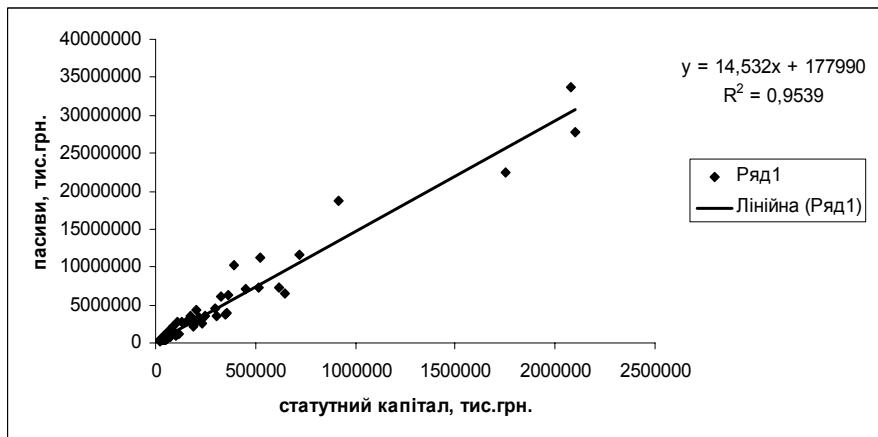

Рис.11.Залежність пасиву від статутного капіталу у 2 кластері (на 1.01.07)

Утворюється три кластери і станом на 1.01.2008 р. (рис. 13). Кількість банків у кластерах наступна: перший кластер – чотири банки, другий кластер – шістдесят дев'ять, третій кластер – дев'яносто дев'ять банків. Незмінно найбільшим залишається третій кластер та незначним за обсягом – перший.

Аналогічно до попередніх років спостерігається високий коефіцієнт достовірності зв'язку між банками у межах кластерів (рис. 14-16). Змінна приросту залишилася незмінною для першого кластера (рис. 14). Незначно змінилися змінні приросту другого та третього кластерів: на два пункти обидва до сімнадцяти та семи відповідно (рис. 15-16).

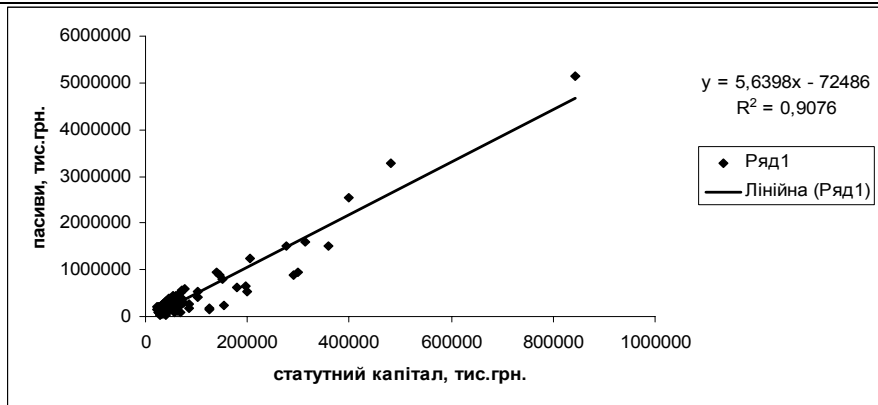

Рис.12. Залежність пасиву від статутного капіталу у 3 кластері (на 1.01.07)

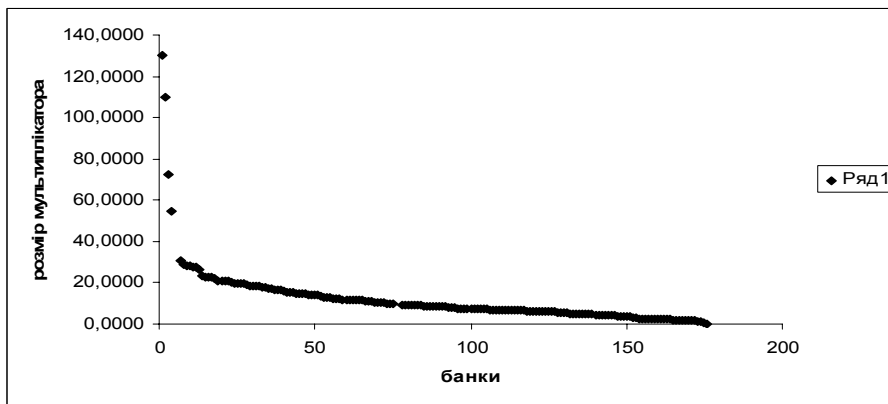

Рис. 13. Показники мультиплікатора банківської системи на 1.01.2008

Таблиця 3

Результати кластеризації на 1.01.07

Група 2006	Кількість банків в групі	Граничні межі групи за Мак	Явк		Рвк		Кнз	
			$\bar{x}$	σ	$\bar{x}$	σ	$\bar{x}$	σ
1	5	33-88	0,1505	0,0418	0,119	0,084	0,039	0,029
2	66	9-26	0,6413	0,3073	0,09	0,111	0,04	0,026
3	98	1-8	0,8303	0,1479	0,038	0,059	0,062	0,115

Примітка: розраховано дисертантом на підставі опрацьованих даних (Додаток М)

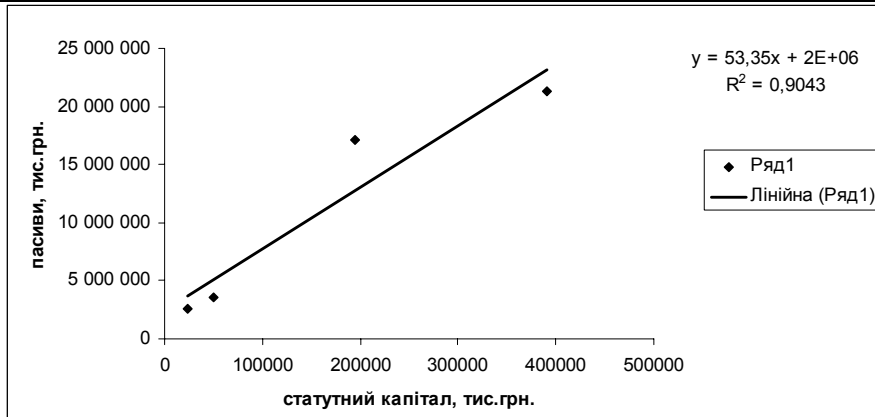

Рис.14.Залежність пасиву від статутного капіталу у 1 кластері (на 1.01.08)

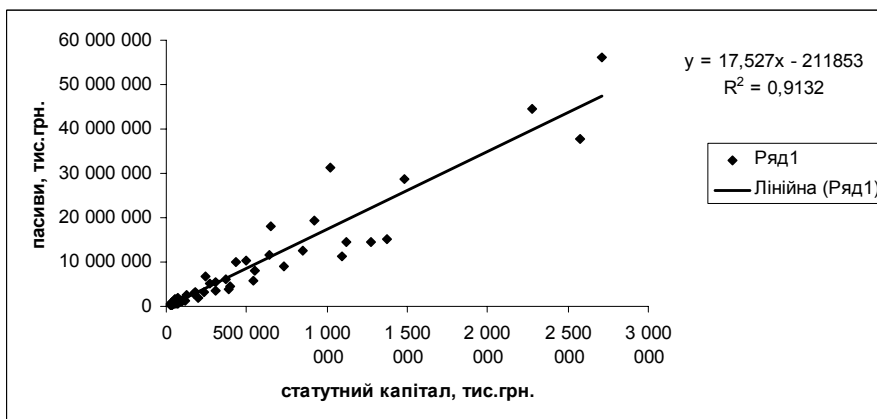

Рис.15.Залежність пасиву від статутного капіталу у 2 кластері (на 1.01.08)

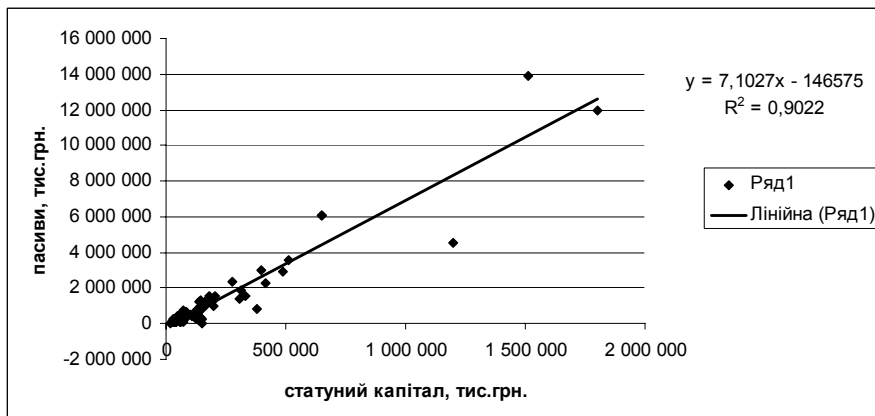

Рис.16.Залежність пасиву від статутного капіталу у 3 кластері (на 1.01.08)

Аналізуючи дані 2007 року, бачимо зниження показника якості власного капіталу в другому кластері та збереження попередніх тенденцій у першому та третьому. Рентабельність власного капіталу зазнала змін у напрямку зростання щодо першого та третього кластерів та зниження щодо другого. Відбулося зменшення частки протермінованих кредитів у всіх групах (таблиця 4).

Таблиця 4

Результати кластеризації на 1.01.08

Група 2007	Кількість банків в групі	Граничні межі групи за $M_{ак}$	$Я_{вк}$		$P_{вк}$		$K_{вз}$	
			$\bar{X}$	σ	$\bar{X}$	σ	$\bar{X}$	σ
1	4	54-130	0,1813	0,0980	0,148	0,103	0,03	0,019
2	69	10-31	0,5569	0,2024	0,077	0,062	0,033	0,022
3	99	0-9	0,8977	0,5178	0,046	0,046	0,039	0,04

Примітка: розраховано дисертантом на підставі опрацьованих даних (Додаток Н)

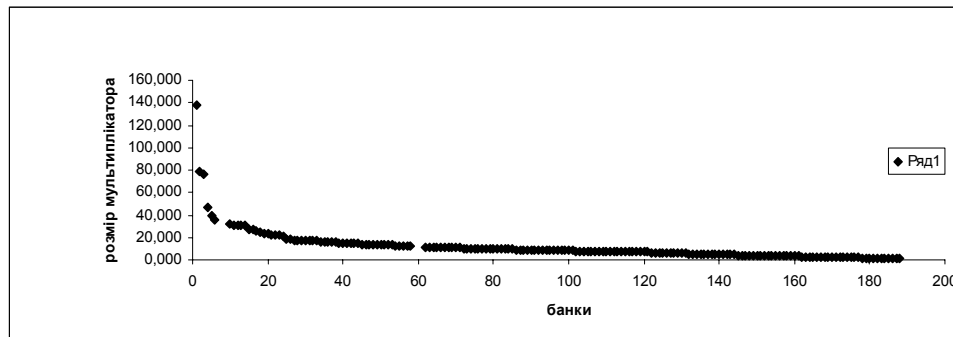

Рис. 17. Показники мультиплікатора банківської системи на 1.01.2009

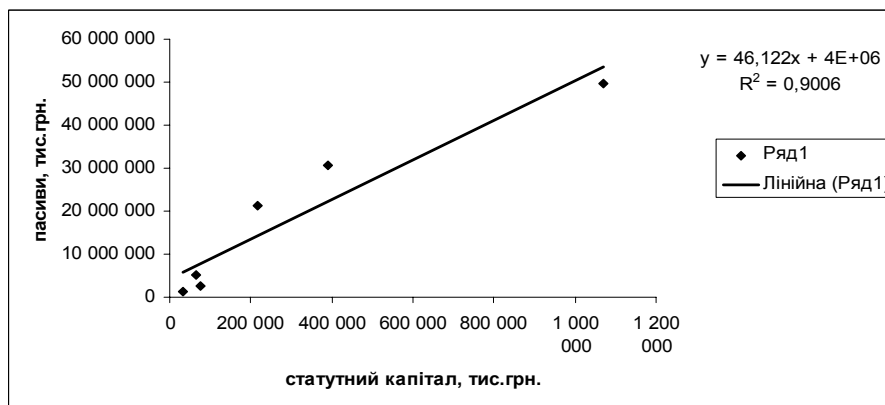

Рис. 18. Залежність пасиву від статутного капіталу у 1 кластері (на 1.01.09)

Незмінною залишається тенденція до виділення трьох кластерів станом на 1.01.09, до першого з них відносимо шість банків, до другого – сорок дев'ять, до третього сто двадцять сім банків (рис. 17). Зауважуємо перерозподіл банків на користь третьої групи, тобто повернення до тенденцій попередніх років.

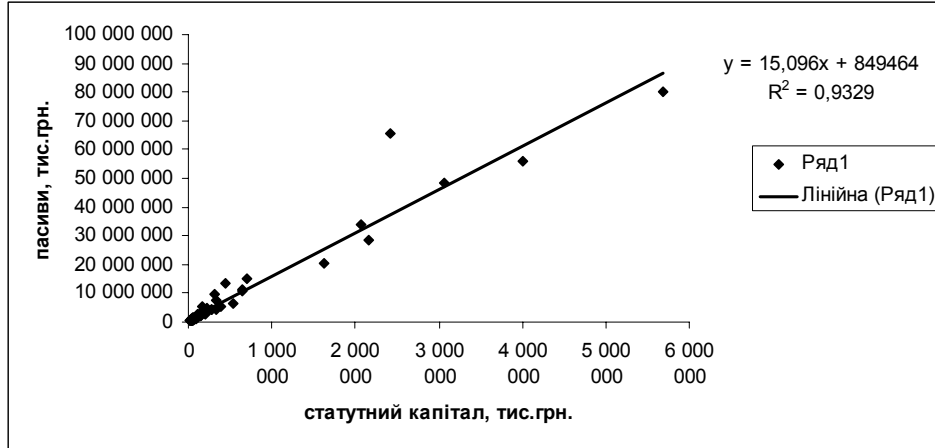

Рис.19.Залежність пасиву від статутного капіталу у 2 кластері (на 1.01.09)

Чітко відстежується висока достовірність зв'язку між банками у виділених кластерах та аналогічні значення змінних приросту у лінійних рівняннях (рис.18-20).

Не зазнали суттєвих змін середні значення аналізованих показників. Так, якість власного капіталу другого кластера зросла після стрибка у 2007 році до орієнтовного значення у 60 %, а відповідні показники першого та третього кластерів не змінилися. Рентабельність власного капіталу знизилася у зв'язку з початком кризового періоду в усіх кластерах, під впливом того ж чинника відбулося зростання коефіцієнта якості кредитного портфеля у всіх банках (таблиця 5).

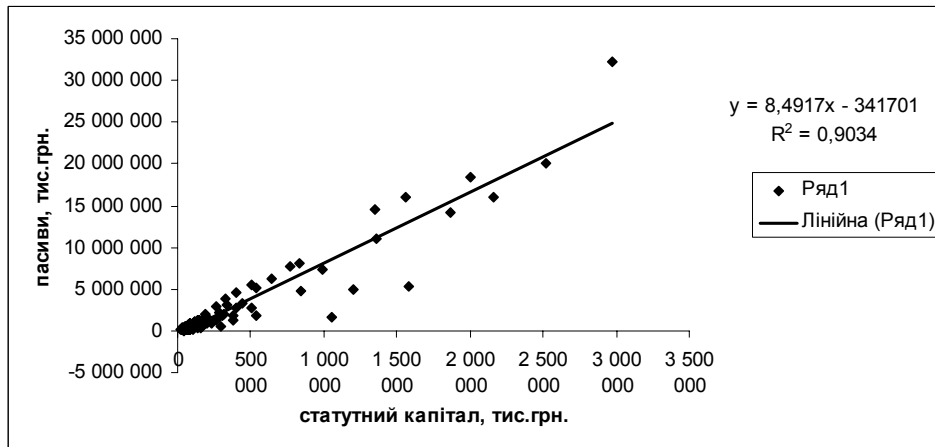

Рис.20.Залежність пасиву від статутного капіталу у 3 кластері (на 1.01.09)

Результати кластеризації на 1.01.09

Група 2008	Кількість банків в групі	Граничні межі групи за $M_{ак}$	$Y_{вк}$		$P_{вк}$		$K_{нз}$	
			$\bar{x}$	σ	$\bar{x}$	σ	$\bar{x}$	σ
1	6	35-137	0,189	0,1118	0,148	0,0164	0,046	0,028
2	49	12-31	0,577	0,1954	0,066	0,099	0,047	0,034
3	127	1-11	0,829	0,1434	0,031	0,037	0,062	0,041

Примітка: розраховано дисертантом на підставі опрацьованих даних (Додаток О)

Проведений нами аналіз дозволяє зробити висновки щодо спільних рис, які спостерігаються у кластерах. Перший з них полягає у тому, що кількість банків у першому кластері є обмеженою, тоді як у третьому – значна (рис.21)

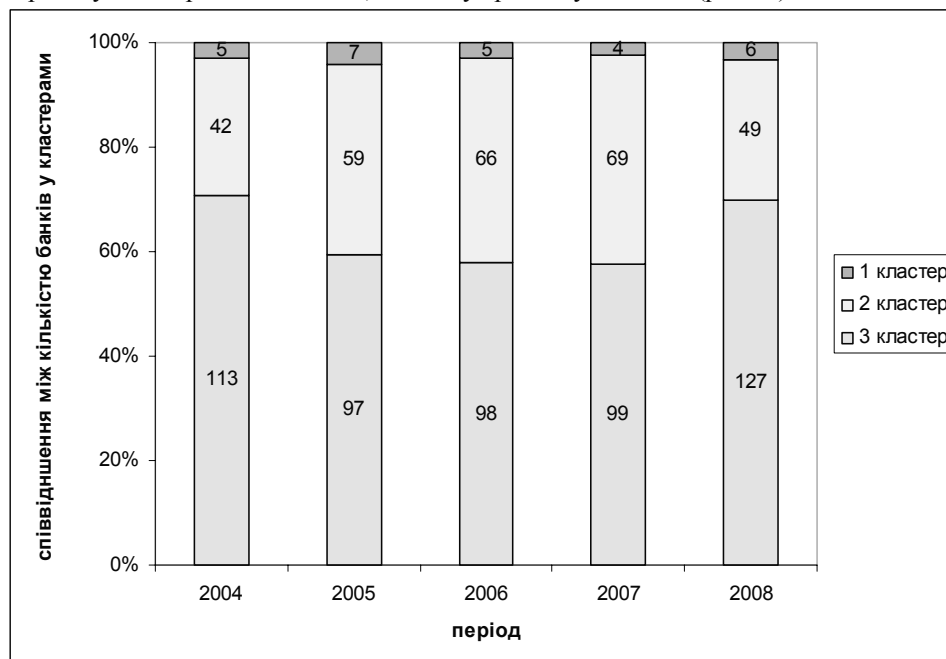

Рис. 21. Динаміка кількості банків у кластерах

На нашу думку, наявність у першій групі незначної кількості банків зрозуміла, оскільки лідерство на ринку пов'язане не лише з роботою менеджменту, що організована на високому рівні, а й зі значними витратами на налагодження такого зростання, тому лише декілька банків можуть вийти на такий рівень та утримувати його.

Якість власного капіталу, мультиплікатор акціонерного капіталу в динаміці дозволяють зрозуміти, що для банків, мультиплікатор яких значний, малою є частка статутного капіталу у власному (рис. 22). Вважаємо, що це пов'язано з

"інформаційним" потенціалом банків – банки, що активно розвиваються та проявляють тенденції до зростання прибутку, вдало реалізують стратегічні напрями роботи та використовують маркетингові розробки, з часом можуть залучати значну частку пасиву за рахунок депозитів та міжбанківського ринку, що скоротить частку власного капіталу в структурі ресурсної бази, та субординованих зобов'язань, які зменшать питому вагу статутного фонду. В той же час, банки, які не використовують статус публічності, діють лише в окремих сегментах ринку та демонструють низьку рентабельність, можуть зростати переважно за рахунок додаткових внесків акціонерів.

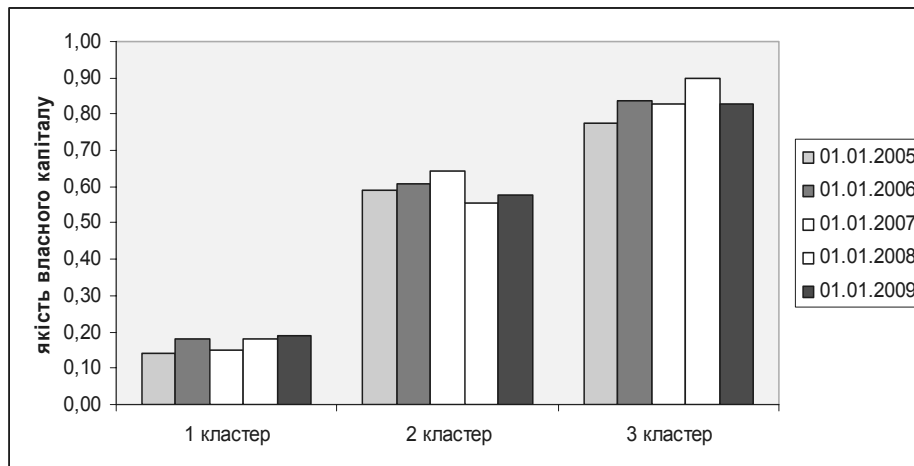

Рис.22. Характеристика кластерів за критерієм якості власного капіталу

Зрозуміло, що більша кількість ресурсів та краща якість діяльності дозволяють отримати вищий рівень прибутку, тому показник $P_{вк}$ очевидно є більшим у першому кластері. Тенденція п'яти років доводить симетричність отриманих результатів за кластерами і свідчить про зменшення рентабельності власного капіталу прямопропорційно до зниження показника мультиплікатора акціонерного капіталу (рис. 23).

За логікою економічних досліджень, зростання прибутковості мало б супроводжуватися збільшенням коефіцієнта нестандартної заборгованості. Проте, згідно отриманих нами результатів, бачимо обернену тенденцію (рис. 24). В банках першої групи рівень ризикованості нижчий, що можна пояснити високою якістю роботи або кардинально протилежним явищем – масовістю, серед якої неякісні кредити відчуються менше, ніж вони проявлялися б серед меншого обсягу кредитів.

Слід зауважити, що незважаючи на кращі показники діяльності у першій групі, банки, що до неї належать значно більше схильні до впливу кризових явищ. Ця гіпотеза підтверджується даними 2009 року, коли масовий відплив депозитів поставив на межу банкрутства два з чотирьох банків, які стабільно належали до першого кластера: Промінвестбанк та Надра. Два інші банки – Сітібанк та Укрсоцбанк мають іноземних власників, а тому були підтримані вливаннями

материнських структур, хоча зараз показують значно більшу частку проблемних кредитів, ніж за даними попередніх років.

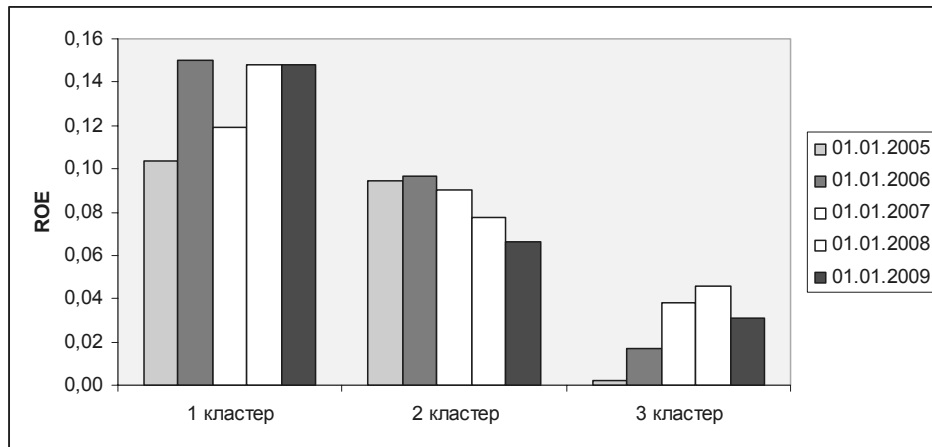

Рис. 23. Тенденції рентабельності власного капіталу у кластерах

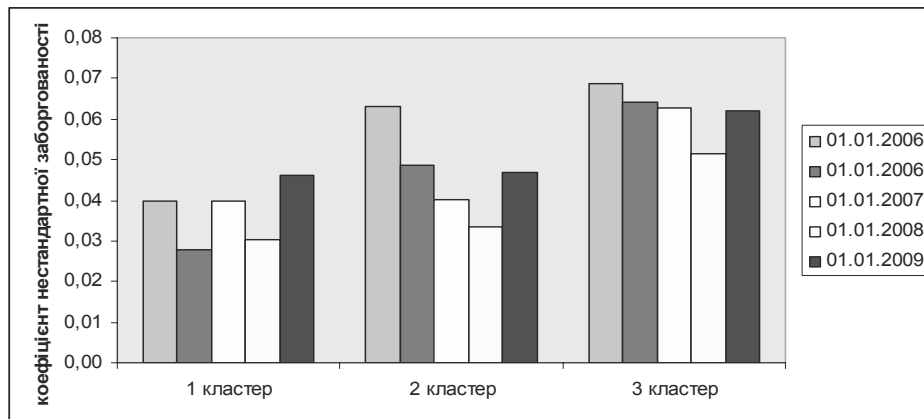

Рис. 24. Ризикованість кредитів у динаміці 2004-2008 рр.

Щодо банків третьої групи, то можемо вважати, що це банки, які потребують рекомендації щодо злиттів та об'єднань через низьку ефективність та значну частку проблемної заборгованості. Характер діяльності більшості банків групи регіональний або спрямований на обслуговування обмеженого кола клієнтів, тому при зростанні вимог до обсягу власного капіталу більшості з цих банків доведеться шукати варіанти консолідації, оскільки збільшення капіталу за рахунок акціонерів чи виходу на зовнішні ринки мало ймовірно.

Не варто вважати, що криза оминула другу групу банків. Проте загалом можна зробити висновок, що оптимальною за критеріями стабільності Національного банку залишається все ж 2 група банків, що при достатній рентабельності та незначній частці проблемних кредитів має достатню

забезпеченість акціонерним капіталом на випадок виникнення непередбачуваних обставин. Таким чином можемо рекомендувати як оптимальні межі показника мультиплікатора 10-27, тобто частку статутного капіталу в пасиві від 4 до 10%.

Загалом, отримані нами результати підтверджують теорію конкурентних переваг Майкла Портера [2,ст. 51-63]. Він виділяє три типи стратегій, які ми вважаємо, використовують банки у певних кластерах. Стратегія найменших сукупних витрат полягає у зниженні витрат обслуговування та діяльності через опанування лідерських позицій у галузі та використання ефекту масштабу. Працюючи над реалізацією цієї стратегії банки набувають значного досвіду та достатньо зменшують витрати, щоб отримувати більший прибуток, ніж решта конкурентів, а налагодженість роботи сприяє зниженню загального ризику діяльності (в нашому випадку коефіцієнта нестандартних кредитів). Такої стратегії дотримуються банки першого кластера, для них дійсно характерна вища рентабельність та нижчий ризик. Проте використання такої стратегії вимагає від них значних капіталовкладень та доступу до значного обсягу дешевих ресурсів, що доступно далеко не всім банкам.

Банки другого кластера використовують стратегію диференціації. Вона передбачає урізноманітнення пропозиції послуг для клієнтів у різних напрямках для максимального задоволення його потреб. Клієнт, знаючи, що може здійснити в конкретному банку всі необхідні йому операції, не буде шукати іншого банку і здатен платити не обов'язково найнижчу ціну, а доплачувати премію за економію свого часу та якість обслуговування. Така стратегія вимагає постійної уваги до спектру послуг та кваліфікації персоналу.

Використання стратегії зосередження для банків третьої групи дозволяє задовольнити конкретну цільову групу власних клієнтів та досягнути вузької спеціалізації. Така стратегія не передбачає ні зниження витрат, ні повної диверсифікації, адже покликана діяти на задоволення обмежених потреб конкретних клієнтів.

Таким чином, проведений нами аналіз дозволив виявити реальні тенденції ринку, що підтверджують теорію конкурентних переваг. Кожен банк в міру визначення цілей діяльності та конкретної з трьох стратегій їх реалізації ймовірно опиниться у певному кластері та досягне його характеристик. Для національного банку приналежність банку до конкретного кластера дасть можливість виявлення напрямів необхідного для групи диференційованого регулювання та контролю за показниками, що виявляють ризик в кожному конкретному випадку.

1. Кочетков В.М. Основи аналізу банківської діяльності: [Навчальний посібник] / В.М.Кочетков. – К.: Видавництво Європейського університету, 2005. – 116 с.
2. Портер М.Е. Стратегія конкуренції: [пер. з англ. А.Олійник, Р.Скільський] / М.Е.Портер. – К.: Основи, 1997. – 390 с.

ANALYSIS OF CAPITALIZATION OF BANK ACTIVITY ON THE BASIS OF CLUSTER METHOD**N. Paytra***Lviv national university of Ivan Franko*

In the article the division of banks is conducted on clusters on the basis of index of multiply of the chartered capital and exposed general descriptions, that inherent to the banks which belong to the separate clusters. Recommendations are also offered for each of clusters of banks for the improvement of their activity.

Keywords: multiply, clusters, profitability, non-standard debt.

АНАЛИЗ КАПИТАЛИЗАЦИИ БАНКОВСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НА ОСНОВАНИИ КЛАСТЕРНОГО МЕТОДА**Н. Пайтра***Львовский национальный университет имени Ивана Франко
79008 г. Львов, проспект Свободы, 18*

В статье проведено деление банков на кластеры на основании показателя мультипликатора уставного капитала и выявлено общие характеристики, что присущие банкам, которые принадлежат к отдельным кластерам. Также предложены рекомендации для каждого из кластеров банков для усовершенствования их деятельности.

Ключевые слова: мультипликатор, кластеры, рентабельность, нестандартная задолженность.